

Национален съвет за журналистическа етика

РЕШЕНИЕ № 11/16.03.2021 г.

Комисията по журналистическа етика на свое редовно заседание на 16.03.2021 г. в състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: Нели Огнянова

ЧЛЕНОВЕ: Бойко Василев
Весислава Антонова
Гена Трайкова
Диляна Илиева
Даниела Тренчева
Ирина Недева
Александър Кашъмов
Илия Вълков

изслуша доклада по жалба вх. № 07-057 на Г.К. срещу Радио Фокус за излъчено интервю и публикация със заглавие „Проф. А.Ч.: Ваксините срещу Covid-19 са тествани прекалено кратко време и все още много въпроси остават без отговор“ от 08.12.2020г.

I. ПРОЦЕДУРА

1. Жалбата е допустима по смисъла на чл. 7 и чл. 8 от Правилника за дейността на Комисията по журналистическа етика. Подадена е в срок и съдържа всички необходими за това реквизити.
2. Копие от жалбата и искане за становище е изпратено до Радио Фокус.
3. По повод на жалбата не е постъпил писмен отговор от Радио Фокус.

II. ЖАЛБА

В жалбата на Г.К. се твърди, че има нарушение на нормите на Етичния кодекс. Става въпрос за публикация, след интервю за предаването „Добър ден, България“ на Радио Фокус.

Според жалбоподателя:

1. „Водещият и А.Ч. твърдят, че Израел закупува руската ваксина „Спутник V“. Според Ройтерс на 16.11 г-н Н. е разговарял с г-н П. за възможността Израел да закупи руската ваксина и са се договорили през следващите дни да проведат допълнителни разговори. Няма сведения да е подписано споразумение за закупуване на „Спутник V“. Според Ройтерс, Израел е подписал предварителни договори за ваксините на: Пфайзер - 8 млн. дози, Модерна за общо 6 млн. дози, АстраЗенека – 10 млн. дози. Освен това Израел е в напреднал етап на разработване на собствена ваксина. На 9 декември Израел е получил

първите доставки на ваксината на Пфайзер и планира да започне ваксинирането на 27 декември, като плановете са да се ваксинират по 60 хил. души на ден.“

2. „А. Ч. твърди, че Унгария е сключила договор за ваксина „Спутник V“. Според Ройтерс има договореност за провеждане на тестове на ваксината в Унгария „Спутник V“ и се водят преговори за производството на ваксината в Унгария. В други публикации се посочва, че на 23 ноември Унгария е получила 10 дози от ваксината. На 4 декември Ройтерс съобщава, че от 3,000 до 5,000 доброволци може да участват в клинични изпитани на ваксината „Спутник V“ в Унгария. Няма сведения да е сключен договор за закупуване на „Спутник V“. Европейската комисия е уведомила Унгария, че в случай, че се вземе решение за вътрешна регистрация на ваксината „Спутник V“, трябва да се гарантира, че ваксината няма да се разпространява другите страни от ЕС. В Европейската агенция по лекарствата не са подадени документи за регистрация на „Спутник V“.“

3. „А. Ч. твърди, че ваксините на Санофи и Янсен не са избрани, което не е вярно. Европейската Комисия е сключила предварителни споразумение за тези ваксини и България ще има достъп до тези ваксини, след като се регистрират. Водещият и А.Ч. внушават, че не са ясни критериите, по които са избрани ваксините. Критериите, по които са подбрани ваксините са ясно описани в Стратегия на ЕС за ваксините срещу COVID-19. Критериите са както следва: Комисията е готова да започне преговори с всички производители на ваксини, които са:

- Обоснованост на използвания научен подход и технология, включително разглеждане на всички доказателства, свързани с вече генерираните на етапа на разработка качество, безопасност и ефикасност, когато има такива.

- Бързина на изпълнението в необходимия мащаб: напредък в клиничните изпитвания и способност да се доставят достатъчни количества от ваксината през 2020 г. и 2021 г.

- Разходи: размер на исканото финансиране, график и условия за съответните плащания.

- Споделяне на риска: предложени ползи в замяна на предоставеното финансиране в двата случая, в които а) има успешна ваксина или б) няма ваксина (напр. гъвкавост при използването на производствения капацитет). Предоставеното финансиране ще се смята за авансово плащане за ваксините, които в действителност ще бъдат закупени от държавите от ЕС, и ще бъде отразено в условията за окончателно закупуване на ваксините.

- Отговорност: какво специално застрахователно покритие за отговорност изискват дружествата, ако изискват такова.

- Обхват на използваните технологии: ваксините се разработват чрез редица различни видове платформи/методи на производство.

4. За да бъдат шансовете за получаване на ефективна и безопасна ваксина възможно най-големи, портфейлът от предварителни споразумения за закупуване трябва да обхваща различни технологии.

- Капацитет за снабдяване чрез развитие на производствен капацитет в рамките на ЕС: кризата с COVID-19 показва предимството на диверсифицирани източници на доставки и на наличието на части от веригите за доставка на стоки от първа необходимост в рамките на ЕС. ЕС остава изцяло ангажиран с международната търговия и развитието на световните вериги за доставки, но следва също така да се стреми да привлече производствен капацитет за ваксини на своя територия, за да смекчи ефекта от смущенията в тези вериги за доставки. Продукцията на такива производствени обекти няма да бъде запазена само за ЕС.

-Глобална солидарност: ангажимент за предлагане на бъдещи дози ваксини на държави партньори, за да се сложи край на световната пандемия.

-Контакт на ранен етап с регулаторните органи на ЕС с намерение да се подаде заявление за разрешение за употреба в ЕС на потенциални ваксини.

Исканията към Комисията в жалбата са:

Да постанови нарушение на Етичния кодекс на българските медии, Медията да публикува/разпространи поправка

III. РАЗПОРЕДБИ ОТ ЕТИЧНИЯ КОДЕКС НА БЪЛГАРСКИТЕ МЕДИИ, ЧИЕТО НАРУШАВАНЕ СЕ ТВЪРДИ:

1. ПРЕДОСТАВЯНЕ НА ДОСТОВЕРНА ИНФОРМАЦИЯ НА ОБЩЕСТВОТО, 1.1 Точност, 1.1.1 Ще предоставяме на обществото точна и проверена информация и няма преднамерено да скриваме или изопачаваме факти., 1.1.2 Няма да публикуваме информация, за която знаем, че е невярна., 1.1.4 Ясно ще разграничаваме фактите от коментарите и предположенията.

IV. СТАНОВИЩЕ НА ОТВЕТНАТА СТРАНА

По преписка с вх. № 07-057 не е постъпило становище на ответната страна.

V. ФАКТИ

Жалбоподателят предоставя линк към публикация на Информационна агенция Фокус, която цитира интервю с проф. А. Ч., директор на департамент „Имунология“ в Института по микробиология на БАН за предаването „Добър ден, България“ на Радио Фокус. Публикацията е от 8.12.2020г. Заглавието ѝ е „Проф. А. Ч.: Ваксините срещу COVID-19 са тествани прекалено кратко време и все още много въпроси остават без отговор.“ Публикацията е поместена в рубрика „Мнение“.

Приложени са линкове към публикации на *Ройтерс*, информацията в които се противопоставя на казаното от проф. А. Ч. в интервюто.

VI. МОТИВИ

КЖЕ разгледа жалбата и приложената към нея публикация.

КЖЕ установи, че акцент в интервюто действително е въпросът дали ваксините са тествани достатъчно дълго, а не международната политика по отношение на видовете ваксини. Дори да се посочва, че конкретни страни договарят конкретни ваксини – това не може да се смята за преднамерено скриване или изопачаване на факти по следните съображения:

а)) Публикацията е поместена в рубрика „Мнение“, а формата на журналистическия материал е интервю. От събеседника не се очаква да е абсолютно запознат с фактите, цитирани от „Ройтерс“.

б)) Самият интервюиран уточнява, че все още „много документи се проверяват“, „результатите се обсъждат“, „ние нямаме безкрайно точна информация“, „нямам представа какво ще представлява като тест“ и т.н., т.е. самият той където не би могъл да се ангажира прави уговорка, че не се ангажира с категорични твърдения и факти.

в)) Търсено е мнение на експерт, а не съобщаване на фактология, каквато, вкл. и като цитирана информация на „Ройтерс“ в медията не липсва, дори напротив. Публикувани са данни, установени факти, търсени са и други мнения. В различни публикации за ваксините се цитира информация на Ройтерс и други информационни агенции. Търсено е разнообразие на гледни точки.

г)) Трябва да се има предвид, че проведеното интервю е с директор на департамент „Имунология“ в Института по микробиология на БАН, което предполага голяма доза доверие в неговата компетентност по поставените теми. Като взема предвид, че медията има правото сама да избира източниците си на информация, КЖЕ все пак обръща внимание, че този избор трябва да е обоснован и за него се носи редакционна отговорност.

На основата на събраната информация и направения анализ, във връзка с чл. 17, ал. 1 от Правилника за дейността, Комисията за журналистическа етика прие следното

РЕШЕНИЕ:

Намира жалба с вх. No 07-057/2020 по повод публикация на Информационна агенция Фокус на интервю на радио Фокус за **неоснователна**.

Председател на КЖЕ:
Нели Огнянова

Изпълнителен директор на Фондация „НСЖЕ“:
Адриана Попова